

ಎಡಕ್ಕೆ ತಿರುಗುವ ಗೋಂಡಾನ ಘಡಿ

ಸಿದ್ಧಾಂತವೊಂದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಗಡಿಯಾರ ಹಿಮ್ಮೊಗುವಾಗಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲ, ಪರಿಸರದ ಚಲನೆಗೆ ಸರಿಸಮವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. 'ಗೋಂಡಾನ ಘಡಿ' ಚಲಿಸುವುದು ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ!

■ ಎನ್.ವಿ. ವಾಸುದೇವ ಶರ್ಮಾ

ಮುಂಬಯಿಯ 'ಟಾಟಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ'ಯ (TISS) ಡೀನ್ ಡಾ. ಬಿಪಿನ್ ಜೋಷಿ ಅವರು 'ಮಕ್ಕಳ ಸುರಕ್ಷತೆ' ಕುರಿತು ನಡೆದಿರುವ ಸಂಶೋಧನೆ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದರು. ಮುಂಬಯಿ ಮಹಾನಗರದ ವಿವಾನ್ ನಿಲ್ದಾಣದ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದ ಹೋಟೆಲ್‌ನಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ ತಲುಪುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಿಗದಿತ ಸಮಯಕ್ಕಿಂತ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ನಿಮಿಷ ತಡವಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಕೊಠಡಿಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು 'ತಡವಾಯಿತು ಕ್ಷಮಿಸಿ...' ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅವರ ಕುರ್ಚಿಯ ಹಿಂದಿದ್ದ ಗೋಡೆ ಗಡಿಯಾರವನ್ನು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ನೋಡಿದೆ.

ಅಲ್ಲಿ ಏನೋ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಗಲಿಬಿಲಿಯಾಯಿತು. ಸಮಯ ಓದಲಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಅದೇನಾದರೂ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಫಲನವೇ ಎಂದುಕೊಂಡು ಅವರ ಎದುರಿದ್ದ ಗೋಡೆ ಕಡೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಎಂಬಂತೆ ನೋಡಿದೆ. ಓ! ನಿಜ, ಅಲ್ಲೊಂದು ಗಡಿಯಾರವಿತ್ತು. ಸರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಸಮಯ ಓದಿಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಹಿಂದಿರುವುದು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲ. ಅದೂ ಗಡಿಯಾರವೇ. ಆದರೆ ಅಂಕಿಗಳು ಯಾಕೆ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ?

ತಕ್ಷಣ ಕೇಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಗಲಿಬಿಲಿ ಅವರು ಗಮನಿಸಿದರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಚರ್ಚೆ ಮುಗಿಯುವ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ನನ್ನನ್ನು ಗಲಿಬಿಲಿಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಗಡಿಯಾರವನ್ನು ಒಂದಷ್ಟು ಬಾರಿ ನೋಡಿದೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲ ಗಮನಿಸಿದೆ. ಗಡಿಯಾರದ ಸೆಕೆಂಡ್,

ನಿಮಿಷ ಮತ್ತು ಗಂಟೆಯ ಕೈಗಳೂ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ (anti clockwise) ತಿರುಗುತ್ತಿವೆ. ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಅದು ನನ್ನ ಕೈಗಡಿಯಾರ, ಮೊಬೈಲ್ ಸಮಯವನ್ನೇ ತೋರುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಕೊಂಡೆ.

ಆದರೆ ಅವೇಕೆ ತಿರುವು ಮುರುವು!

ಕೇಳಿಯೇ ಬಿಟ್ಟೆ.

ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಸಮುದಾಯಗಳೊಡನೆ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ನಗುತ್ತಲೇ ಉತ್ತರಿಸಿದರು.

'ನಿಮ್ಮ ಗಲಿಬಿಲಿಯನ್ನು ಆಗಲೇ ಗಮನಿಸಿದೆ.

ನೀವೇ ಕೇಳುವವರೆಗೆ ಹೇಳಬಾರದೆಂದು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ. ನಿಮ್ಮ ಗಮನಿಸುವಿಕೆ ಸರಿ. ಆ ಗಡಿಯಾರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ'

'ತಪ್ಪು ಅಲ್ಲವಾ, ತಿರುವು ಮುರುವು ಹೇಗೆ ಸರಿ?'

'ಭಾರತದ ಹಲವು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳ

ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಳುವ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಚಲನೆ. ಗ್ರಹಗತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೀರಾ? ಭೂಮಿಯ ಚಲನೆ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುವಾಗಿನ ಸಾಲು, ಈ ಎಲ್ಲವೂ ನಾವು ಹೇಳುವ anti clockwise. ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಹಲವಾರು ಚಲನೆಗಳು, ಮದುವೆ, ದೇವತಾ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯವನ್ನೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಬಲದಿಂದ ಎಡಕ್ಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವು ನಮಗೆ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ. ಅವರಿಗೆ ಅದು ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿಯ ಸರಿಯಾದ ಚಲನೆ.'

ಭತ್ತೀಸ್‌ಗಡ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ರಾಜಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್‌ನ ಅನೇಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅವರ ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ 'ಆದಿವಾಸಿ ಘಡಿ' ಅಥವಾ 'ಗೋಂಡಿ ಘಡಿ' ಅಥವಾ 'ಗೋಂಡಾನ ಪರಿಸರದ ಗಡಿಯಾರ' ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗಡಿಯಾರದೊಳಗಿನ ಚಿತ್ರಗಳೂ ವಿಶಿಷ್ಟ - ಕೋಳಿ, ಕಾಡಿನ ಮರಗಳು, ಆದಿವಾಸಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ ಬಿಸ್ಕಾ ಮುಂಡಾ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಗುಜರಾತ್‌ನ ಒಂದು ಸಂಘಟನೆ ಲಾಭರಹಿತ ಉಪ ಉದ್ದಿಮೆಯಾಗಿ ಈ 'ಗೋಂಡಿ ಘಡಿ'ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಗಡಿಯಾರ ಹಿಮ್ಮೊಗುವಾಗಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲ, ಪರಿಸರದ ಚಲನೆಗೆ ಸರಿಸಮವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ: feedback@sudha.co.in

